

טיוטת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדריים) (תיקון מס') (הפעלת מערכת לתיווך באשראי), התשע"ז-2017 - הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדריים) (תיקון מס') (הפעלת מערכת לתיווך באשראי), התשע"ז-2017, המצורפת בזה.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום כ"ה באדר ב' התשע"ד (27 במרס 2014) הורה היועץ המשפטי לממשלה על הקמת צוות בין-משרדי בראשות מר אבי ליכט המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקלי) (להלן – **הצוות הבין-משרדי**), שהתבקש להמליץ בפני שר האוצר והיועץ המשפטי לממשלה על הסדרת הרגולציה לטווח הארוך בענף שירותי המטבע והאשראי החוץ-בנקאי. הצוות הבין-משרדי הגיש את מסקנותיו והמלצותיו בחודש פברואר 2015.

בחודש מרס 2015, בעקבות עבודת הצוות הבין-משרדי ולשם יישום המלצותיו ועיגוןן בחקיקה, מונה צוות בראשותו של היועץ המשפטי של משרד האוצר דאז, מר יואל בריס (להלן – **הצוות**), הכולל חברים מגופי הממשלה הנוגעים לעניין. הצוות קיים דיונים רבים בנוגע להסדרים הראויים בתחום השירותים הפיננסיים הניתנים בידי מי שאינם בנק או גוף מוסדי ועסק בהיבטים שונים הנוגעים לקביעת הרגולטור הפיננסי, להגדרת השוק והיקפו, ולהסדרה הנדרשת בו. במסגרת עבודת הצוות, ולאור היקף הנושאים שהסדרתם נדרשה, הוחלט על חלוקת העבודה למקטעים לפי תחומי עיסוק.

במקטע הראשון חוקקה הכנסת את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדריים), התשע"ו-2016 שהתפרסם ביום כ"ו בתמוז התשע"ו (1 באוגוסט 2016) (להלן – **חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדריים או החוק**). הוראות החוק עוסקות, בין השאר, בהקמת רגולטור פיננסי חדש (להלן – **המפקח על שירותים פיננסיים מוסדריים או המפקח**), שיפקח על שוק השירותים הפיננסיים שאינם נתונים כיום תחת פיקוח ואסדרה. עוד עוסק החוק בקביעת אסדרה ופיקוח על גופים שאינם מוסדיים, הפועלים בתחום מתן האשראי החוץ-בנקאי, ובפרט על נותני שירותי אשראי ונותני שירות בנקס פיננסי כהגדרתם בחוק, וכן באסדרה ופיקוח על השירותים הניתנים על ידי נותני שירותי מטבע כיום.

במקטע השני תוקן חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדריים כך שנקבעה גם אסדרה לעניין מנפיקי כרטיס אשראי שלא על ידי סולק או תאגיד בנקאי ולעניין פעילות אגודות השיתופיות המורשות לתת שירותי פיקדון ואשראי, וכן שירותים פיננסיים בסיסיים ('בנקאות זעירה') לחברי האגודה או לקרוביהם, לרבות מתן אשראי, ניהול פיקדונות וניהול תשלומים. מקטע זה נחקק במסגרת סעיף 36 לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016, ופורסם ביום 29 בדצמבר 2016.

טיטות חוק זו מבקשת לעגן מקטע נוסף המסדיר את תחום מתן האשראי החוץ בנקאי המתבצע באמצעות מערכת המתווכת באופן מקוון - בין מלווים ללווים שהם יחידים (להלן – **פלטפורמת P2P או המערכת**). יצוין לעניין זה, כי אסדרת תיווך מקוון באשראי בין מלווים ללווים שהם תאגידים, תיעשה בנפרד על ידי הרשות לניירות ערך.

פלטפורמת P2P, בדומה למערכות דומות המצויות בעולם, מאפשרת באמצעות רשת האינטרנט, לקשר בין לווים למלווים לשם יצירת עסקת הלוואה. יובהר, כי פעילות פלטפורמת P2P, בארץ כמו גם בעולם, ייחודית בכך שמפעיל הפלטפורמה אינו נושא בסיכון האשראי, כיוון שהוא איננו הגוף אשר מספק את האשראי. הרציונאליים העומדים בבסיס מערכות P2P הפועלות כיום בעולם הם: יצירת אלטרנטיבה זמינה להשקעה עבור משקיעים אשר להם כסף חופשי; יצירת אלטרנטיבה נוספת לקבלת אשראי עבור לווים, ובראיה מערכתית – הקמת אפיק נוסף לתחרות בענף האשראי הקמעונאי. הפלטפורמות מתאפיינות בשקיפות ובפשטות תפעולית, וחשוב מכך, מכיוון שהן מבוססות טכנולוגיה, ביכולתן להוזיל עלויות ולצמצם במידה מרובה את פערי הריבית בין הלווה למלווה. כך, בין היתר, השימוש בפלטפורמה חוסך את הצורך בתיווך המוסדות הפיננסיים הקלאסיים כמו הבנקים וחברות כרטיסי אשראי. יודגש כי הן הלווה והן המלווה מתקשרים כל אחד באופן ישיר עם הפלטפורמה ואינם עורכים כל התקשרות ביניהם. מעבר לפעילות התיווך באשראי מהווה הפלטפורמה גם גורם תפעולי אשר ינקוט בהליכים מסוימים לגביית החובות מהלווים עבור המלווים בפלטפורמה, כגון פעילות חיתום ופעילות גביית חובות.

כיום, לא קיימים אסדרה ופיקוח רגולטוריים על פלטפורמות P2P. לפיכך, מצד אחד, אין גורם שמפקח ומספק הגנה למשתתפים, ומצד שני, היעדר פיקוח ואסדרה כאמור מהווה איתות שלילי למשתתפים פוטנציאליים החוששים לפעול באמצעות הפלטפורמה מבלי שיש הסדרה נאותה ופיקוח המהווים מעין 'חותמת כשרות' מאת המדינה. לאור האמור, מוצע להסדיר את פעילותה של המערכת המקוונת המתווכת לעניין מתן אשראי בין מלווים ללווים שהם יחידים. הוראות ההסדרה המוצעות מהוות תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים.

בהתאם לתיקון המוצע, המפקח על שירותים פיננסיים מוסדרים יהיה הרגולטור האמון על האסדרה והפיקוח שיחול על פלטפורמות P2P. על פי המוצע תוטל חובת רישוי על הפעלת מערכת מקוונת לתיווך באשראי, תוך חלוקה בין סוגי הרישיונות לפי היקף פעילותו של נותן שירות כאמור - רישיון בסיסי - להיקף פעילות מצומצם, רישיון מורחב - להיקף פעילות משמעותי. התיקון המוצע קובע הסדרים לעניין רישיונות כאמור וכן קובע הגבלות וחובות שונות שיחולו על פעילותם של בעלי הרישיונות ומקנה סמכויות פיקוח למפקח. בנוסף לתיקון המוצע, יחולו על בעלי הרישיונות ההוראות הכלליות החלות על נותן שירותים פיננסיים, הכוללות, בין היתר, הוראות לעניין שליטה והחזקת אמצעי שליטה בפלטפורמת P2P, לעניין האורגנים ובעלי התפקידים שיכהנו בה. כל זאת במטרה להבטיח את פעילותם התקינה של מפעילי פלטפורמת ה-P2P ואת השמירה על ענייני המלווים והלווים.

לאור חשיבות ההסדרה המוצעת, בשים לב לצורך המהיר ביצירת הסדרה חקיקתית מלאה לכל תחומי האשראי הקמעונאי והחוץ בנקאי, ועל מנת שהכנסת תוכל להצביע על הצעת החוק בקריאה ראשונה כבר במהלך המושב הנוכחי, מוצע לאשר עקרונית את טיוטת החוק המצורפת, ולהסמיק את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר את טיוטת החוק על דעת הממשלה, כך שניתן יהיה להניחה מיד לאחר מכן על שולחן הכנסת לצורך העלאתה לקריאה

ראשונה. בנוסף, ובשל הטעמים הנזכרים, מוצע אף לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק, בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

טיוטת החוק המוצעת, תיצור כללי משחק ברורים עבור הלווים והמלווים, תזרז כניסה של שחקנים חדשים ותוריד את החסם המהותי של גיוס כספים ממקורות שאינם בנקאיים (כגון – גופים מוסדיים) מצד המלווים החוץ בנקאיים.

לטיטת החוק המוצעת ולכניסה של גורמים לגיטימיים נוספים לשוק תהינה מספר השפעות: זמינות גדולה יותר של כספים לאשראי עבור משקי בית; שיפור מחירי האשראי (המחיר הכולל – ריבית ועמלות); הגדלת מגוון המוצרים ושיפור השירות (מהירות, יעילות וכו'); גיוון תיק ההשקעות של הציבור; ושיפור היעילות של הבנקים.

תקציב והשפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

מימון פעילות המפקח יעשה מתוך מקורות התקציב הקיימים בתקציב התפעול של רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. כל עלות נוספות תיבחן בהמשך.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 344 מיום 05.08.2015.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת של היועץ המשפטי (בפועל) למשרד האוצר

סיווגים

סיווג ראשי: 07 חקיקה ממשלתית

סיווג משני: 01 ביצועי

תחום פעולה עיקרי: 06 המגזר הציבורי

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

טיוטת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון מס') (הפעלת מערכת לתיווך באשראי), התשע"ז-2017

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

כאמור בהצעת ההחלטה, מטרת טיוטת החוק המוצעת היא אסדרת תחום מתן האשראי החוץ בנקאי המתבצע באמצעות מערכת המתווכת באופן מקוון - בין מלווים ללווים שהם יחידים (להלן - **פלטפורמת P2P או המערכת**). לפי המוצע, יפקח המפקח על שירותים פיננסיים מוסדרים על פלטפורמות ה-P2P, באופן שיביא מצד אחד לפיתוחם וליצירת חלופה הולמת לגיוס אשראי מהמערכת הבנקאית תוך הגנה צרכנית על הלווה ומצד שני יצירת אלטרנטיבה זמינה להשקעה עבור משקיעים אשר להם כסף חופשי תוך הגנה על המלווה, לרבות ניהול הכספים הניתנים על ידו ואשר אמורים לחזור אליו בחשבון נאמנות, שירותי חיתום ושירותי גביה.

לפי סעיף 41 לתקנון הממשלה, רשאית הממשלה לקבוע כי החלטות ועדת שרים תהיינה "על דעת הממשלה", או כי עניין מסוים הנדון בוועדת שרים יחיה "על דעת הממשלה". דין החלטות ועדת שרים במקרה האמור כדין החלטת ממשלה בישיבתה, ואין להגיש ערר על החלטת ועדת שרים שהיא "על דעת הממשלה".

לפי סעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, ועדת הכנסת רשאית להחליט על קיצור התקופה שבין העמדת הצעת החוק על סדר יומה של הכנסת לבין הקריאה הראשונה בעניינה, שקבועה ליומיים. זאת במקרים שבהם השתכנעה כי להצעת החוק יש חשיבות או דחיפות.

לאור החשיבות של ההסדרה המוצעת, בשים לב לצורך המהיר ביצירת הסדרה חקיקתית מלאה לכל תחומי האשראי הקמעונאי והחוץ בנקאי, ועל מנת שהכנסת תוכל להצביע על הצעת החוק בקריאה ראשונה כבר במהלך המושב הנוכחי, מוצע לאשר עקרונית את טיוטת החוק המצורפת, ולהסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר את טיוטת החוק על דעת הממשלה, כך שניתן יהיה להניחה מיד לאחר מכן על שולחן הכנסת לצורך העלתה לקריאה ראשונה. בנוסף, ובשל הטעמים הנזכרים, מוצע אף לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק, בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט כלכלי) סומך את ידיו על נוסח הצעת ההחלטה מן ההיבט המשפטי.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית בקבלת הצעת ההחלטה.

חתימה

היועץ המשפטי (בפועל) למשרד האוצר

תפקיד

אסי מסינג

שם

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע:

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון מס') (הפעלת מערכת לתיווך באשראי), התשע"ז-2017

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

ביום כ"ה באדר ב' התשע"ד (27 במרס 2014) הורה היועץ המשפטי לממשלה על הקמת צוות בין-משרדי בראשות המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקלי) (להלן – **הצוות הבין-משרדי**), שהתבקש להמליץ בפני שר האוצר והיועץ המשפטי לממשלה על הסדרת הרגולציה לטווח הארוך בענף שירותי המטבע והאשראי החוץ-בנקאי. הצוות הבין-משרדי הגיש את מסקנותיו והמלצותיו בחודש פברואר 2015.

בחודש מרס 2015, בעקבות עבודת הצוות הבין-משרדי ולשם יישום המלצותיו ועיגוןן בחקיקה, מונה צוות בראשותו של היועץ המשפטי של משרד האוצר דאז, מר יואל בריס (להלן – **הצוות**), הכולל חברים מגופי הממשלה הנוגעים לעניין. הצוות קיים דיונים רבים בנוגע להסדרים הראויים בתחום השירותים הפיננסיים הניתנים בידי מי שאינם בנק או גוף מוסדי ועסק בהיבטים שונים הנוגעים לקביעת הרגולטור הפיננסי, להגדרת השוק והיקפו, ולהסדרה הנדרשת בו. במסגרת עבודת הצוות, ולאור היקף הנושאים שהסדרתם נדרשה, הוחלט על חלוקת העבודה למקטעים לפי תחומי עיסוק.

במקטע הראשון חוקקה הכנסת את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016 שהתפרסם ביום כ"ו בתמוז התשע"ו (1 באוגוסט 2016) (ס"ח התשע"ו, עמ' 1098) (להלן – **חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים או החוק**). הוראות החוק האמור עוסקות, בין השאר, בהקמת רגולטור פיננסי חדש (להלן – **המפקח על שירותים פיננסיים מוסדרים או המפקח**), שיפקח על שוק השירותים הפיננסיים שאינם נתונים כיום תחת פיקוח ואסדרה. עוד עוסק החוק בקביעת אסדרה ופיקוח על גופים שאינם מוסדיים, הפועלים בתחום מתן האשראי החוץ-בנקאי, ובפרט על נותני שירותי אשראי ונותני שירות בנקס פיננסי כהגדרתם באותו חוק, וכן באסדרה ופיקוח על השירותים הניתנים על ידי נותני שירותי מטבע כיום.

במקטע השני תוקן חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים כך שנקבעה בו אסדרה לעניין מנפיקי כרטיס אשראי שלא על ידי סולק או תאגיד בנקאי ולעניין פעילות אגודות שיתופיות המורשות לתת שירותי פיקדון ואשראי, וכן שירותים פיננסיים בסיסיים ('בנקאות זעירה') לחברי האגודה או לקרוביהם, לרבות מתן אשראי, ניהול פיקדונות וניהול תשלומים. מקטע זה נחקק במסגרת סעיף 36 לחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016 (ס"ח התשע"ז, עמ' 2592).

טיוטת חוק זו מבקשת לעגן מקטע נוסף המסדיר את תחום מתן האשראי החוץ-בנקאי המתבצע באמצעות מערכת המתווכת באופן מקוון בין מלווים ללווים שהם יחידים (להלן – **מערכת P2P**,

מערכת לתיווך באשראי, או המערכת). יצוין לעניין זה כי אסדרת תיווך מקוון באשראי בין מלווים ללווים שהם תאגידים, תקודם בנפרד על ידי הרשות לניירות ערך.

מערכת P2P (Peer to Peer), בדומה למערכות דומות המצויות בעולם, מאפשרת באמצעות רשת האינטרנט, לקשר בין לוויים למלווים לשם יצירת עסקת אשראי. יובהר, כי פעילות מערכת P2P, בארץ כמו גם בעולם, היא ייחודית בכך שמפעיל המערכת אינו נושא בסיכון האשראי, כיוון שהוא אינו הגוף אשר מספק את האשראי.

הרציונאלים העומדים בבסיס מערכות P2P הפועלות כיום בעולם הם: יצירת אלטרנטיבה זמינה להשקעה עבור משקיעים אשר להם כסף חופשי; יצירת אלטרנטיבה נוספת לקבלת אשראי עבור לוויים, ובהסתכלות מערכתית – הקמת אפיק נוסף לתחרות בענף האשראי הקמעונאי. המערכות מתאפיינות בשקיפות ובפשטות תפעולית, ובנוסף, מכיוון שהן מבוססות טכנולוגיה, ביכולתן להוזיל עלויות ולצמצם במידה רבה את פערי הריבית בין הלווה למלווה. כך, בין השאר, השימוש במערכת חוסך את הצורך בתיווך המוסדות הפיננסיים הקלאסיים כמו הבנקים וחברות כרטיסי אשראי. יודגש כי הן הלווה והן המלווה מתקשרים כל אחד באופן ישיר עם המערכת ואינם עורכים כל התקשרות ביניהם. מעבר לפעילות התיווך באשראי מהווה המערכת גם גורם תפעולי אשר ינקוט בהליכים מסוימים כלפי הלווים ועבור המלווים במערכת, כגון פעילות חיתום ופעילות גביית חובות.

כיום, לא קיימים אסדרה ופיקוח רגולטוריים על מערכות P2P. בהיעדר פיקוח ואסדרה אין גורם מוסדר שמספק הגנה למשתתפים הקיימים במערכות אלה, וכמו כן הדבר מהווה איתות שלילי למשתתפים פוטנציאליים החוששים לפעול באמצעות המערכת מבלי שנקבעה לה הסדרה נאותה. לאור האמור, מוצע להסדיר את פעילותה של מערכת התיווך המקוונת לעניין מתן אשראי בין מלווים ללווים שהם יחידים. הוראות ההסדרה המוצעות מהוות תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים.

בהתאם לתיקון המוצע, המפקח על שירותים פיננסיים מוסדרים יהיה הרגולטור האמון על האסדרה והפיקוח שיחול על מערכת P2P. על פי המוצע תוטל חובת רישוי על מי שמפעיל מערכת מקוונת לתיווך באשראי, תוך חלוקה בין סוגי הרישיונות הניתנים לפי היקף פעילותו של נותן שירות כאמור: רישיון בסיסי - להיקף פעילות מצומצם, רישיון מורחב - להיקף פעילות משמעותי. התיקון המוצע קובע הסדרים לעניין רישיונות כאמור וכן קובע הגבלות וחובות שונות שיחולו על פעילותם של בעלי הרישיונות ומקנה סמכויות פיקוח למפקח. בנוסף, יחולו על בעלי הרישיונות ההוראות הכלליות החלות על נותן שירותים פיננסיים, הכוללות, בין השאר, הוראות לעניין שליטה והחזקת אמצעי שליטה במערכת P2P ולעניין האורגנים ובעלי התפקידים שיכהנו בה. כל זאת במטרה להבטיח את פעילותם התקינה של מפעילי מערכת ה-P2P ואת השמירה על ענייני המלווים והלווים הפועלים באמצעותה.

טיוטת החוק המתפרסמת בזה מהווה כאמור צעד נוסף מהצעדים המתוכננים ליישום המלצות ומסקנות הצוות הבין-משרדי. המטרה היא ליצור בסופו של התהליך אסדרה כוללת, מקיפה

וקוהרנטית ככל הניתן, של כל שוק מתן השירותים הפיננסיים והגופים הפועלים בו, כך ששוק זה יהיה שוק משוכלל תחרותי, הוגן, יעיל ויציב.

ג. עיקרי החוק המוצע:

עיקר 1 - קביעת הרגולטור

מוצע להרחיב את סמכויות המפקח על שירותים פיננסיים מוסדרים, ולקבוע כי יפקח אף על פעילות מערכות ה-P2P כחלק מכלל הפיקוח על השירותים פיננסיים מוסדרים. הצורך בפיקוח על המערכות נובע מכך שמערכות אלה אמונות על החזקת כספי המלווים והעברתם ללווים וכן על גביית החזרי ההלוואה מהלווים והעברתם למלווים. כך, שעל אף שמערכות ה-P2P אינן הגורם שמעניק אשראי, הרי שהן גורם המנהל כספים של אחרים ובשל כך יש להטיל עליהן פיקוח ורגולציה שיכללו, בין היתר, חובות כלפי המלווים וכלפי הלווים. יצוין כי סעיף 2 לחוק קובע כיום כי המפקח יהיה הממונה על שוק ההון ביטח וחסכון. לפיכך, בהתאם לטיטוט החוק הממונה כאמור ישמש גם כמפקח לעניין הפעלת מערכות לתיווך באשראי.

עיקר 2 – חובת רישוי להפעלת מערכת לתיווך באשראי

מוצע לקבוע כי הפעלת מערכת P2P תותנה בקבלת רישיון מהמפקח. כן מוצע לחלק את הרישיון להפעלת המערכת לשני סוגים, בסיסי ומורחב, אשר ההבדל ביניהם יתבסס על סך אשראי החובות הקיים במערכת כלפי המלווים. הפעלת מערכת לתיווך באשראי מעל לסך של 25 מיליון ₪ יחייב רישיון מורחב. במסגרת קביעת חובת הרישוי מוצע פירוט של דרישות סף ושיקולים של הרגולטור למתן רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי.

עיקר 3 - הגבלות מיוחדות על בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי

מוצע לקבוע בנוסף למגבלות הכלליות החלות על בעל רישיון למתן שירותים פיננסיים, הגבלות ייחודיות שיחולו על בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי. במסגרת מגבלות אלו מוצע לקבוע, בין היתר, כי פעילות המערכת תיעשה באמצעות חשבון נאמנות המופרד מכספי בעל הרישיון עצמו, ואשר ינוהל בנאמנות על ידי בעל הרישיון לטובת המלווים.

עוד מוצע לקבוע כי לצד החובות הבסיסיות וההגנות הצרכניות שחב בהן בעל הרישיון הן כלפי המלווים והן כלפי הלווים, יחויב בעל הרישיון בחובה מיוחדת לפעול באמונה ושקידה כלפי המלווים שכן כספם הוא המנוהל על ידו. כן מוצע לאסור על בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי לעסוק במתן אשראי אלא על פי אישור מיוחד שקיבל מאת המפקח. בנוסף, מוצע לקבוע איסור גילוי פרטי לקוח למען שמירה על אנונימיות בין לקוחות המערכת. יחד עם זאת מוצע למפקח לאפשר במקרים מסוימים בהם קיים צורך, לאפשר גילוי פרטי לקוח.

כמו כן, מוצע להסדיר את פעילותו של בעל רישיון הפועל באמצעות מערכת חברתית לתיווך באשראי, שעניינה מיזם חברתי שבאמצעותו יוכלו מלווים להעניק אשראי ללא ריבית ללווים

ספציפיים או למטרות ספציפיות. לפיכך מוצע להחריג חלק מהחובות החלות על מערכות רגילות בכל הנוגע לפעילותה של מערכת חברתית לתיווך באשראי.

עיקר 4 - הפיקוח על הפעלת מערכות לתיווך באשראי

מוצע לקבוע כלים וסמכויות למפקח לצורך הסדרת פעילות מערכות ה-P2P והפיקוח עליהן, וזאת במספר היבטים:

- היבט הפיקוח הרגולטורי - ביטול או התלייה של רישיון, מתן היתרים לאחזקת אמצעי שליטה, אישור נושאי משרה, מתן הוראות בדבר ניגודי עניינים, קיום ביקורות וסמכויות פיקוח ובירור מנהלי, דרישת דוחות ומסמכים, מתן הוראות שונות, בין היתר, לעניין שמירה על ניהול תקין, והטלת עיצומים כנגד ביצוע הפרות;
 - היבט הפיקוח הצרכני כלפי לווים – מתן הוראות לעניין חובת דיווח של בעל רישיון ללווים על דרך עבודת המערכת ושיעורי הריבית שיידרשו לשלם. האמור בנוסף להוראות ההגנה הצרכניות הקבועות לגבי נותני שירותים פיננסיים כהגדרתם בחוק;
 - היבט הפיקוח הצרכני כלפי מלווים – מתן הוראות לעניין חובת דיווח של בעל רישיון למלווים על הסיכונים הכרוכים במתן הלוואה, על שיעור אי החזר האשראי של כלל הלווים במערכת, על שיעורי המס החלים על רווחים מההלוואה. כן מתן הוראות לעניין קביעת רמה מזערית לפיזור כספי ההשקעה של מלווים, חובת גביית כספי ההלוואה ואופן גבייתה מאת הלווה במועד פירעונם, ואיסור תעדוף בין מלווים.
 - היבט של קידום תחרות אפקטיבית לטובת הלקוח.
- יובהר כי כלים וסמכויות כאמור נתונים היום, בשינויים המחויבים, גם לרגולטורים פיננסיים אחרים לצורך הסדרת השוק הרלבנטי שעליו הם אמונים. חידוש עיקרי בהסדרה זו היא שמירה על עניינם של המלווים במערכת P2P.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

מוצע כאמור לתקן את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים כך שייקבע בו פרק חדש לעניין רישוי מערכות P2P, וכן לקבוע הוראות ספציפיות לעניין הסדרה ופיקוח על מערכות אלה. כמו כן, מכיוון שבהתאם לטיוטת החוק המוצעת, הפעלת מערכות לתיווך באשראי תיכלל תחת הגדרת נותן שירותים פיננסיים שבחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים, הרי שמלבד הוראות החוק האמור יחולו בעניינה גם כל התיקונים העקיפים הרלבנטיים המופיעים בפרק ט"ו לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים, לרבות התיקונים לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000; חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981; חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981; חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006; וחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000.

בנוסף לצורך השלמת ההסדרה מוצע לתקן בתיקון עקיף את חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993, ולקבוע כי החובות החלים על מלווה מכוח הוראות החוק האמור, יחולו על בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי.

ה. עמדות המשרדים הרלבנטיים:

טיוטת החוק מבוססת על עבודה של צוות בין-משרדי בראשותו של היועץ המשפטי (לשעבר) של משרד האוצר, עו"ד יואל בריס, וכללה נציגים מהאגפים הרלבנטיים במשרד האוצר, מרשות שוק ההון ביטוח וחיסכון, מבנק ישראל, ממשרד המשפטים, מהרשות לני"ע, מרשות המיסים, מרשות הגבלים עסקיים, מהרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.

ו. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, ועל היבטים מינהליים נוספים:

מימון פעילות המפקח יעשה מתוך מקורות התקציב הקיימים בתקציב התפעול של רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון. כל עלות נוספת תיבחן בהמשך.

ז. נוסח החוק המוצע:

להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון מס') (הפעלת מערכת לתיווך באשראי), התשע"ז-2017

תיקון סעיף 1 1. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 -

(1) אחרי ההגדרה "רישיון הנפקה" יבוא:

"רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי" – כהגדרתו בסעיף 25ז;" ;

(2) בהגדרה "רישיון למתן שירותים פיננסיים", בסופה יבוא:

"(5) רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי;" ;

(3) בהגדרה "שירות פיננסי", בסופה יבוא:

"(5) הפעלת מערכת לתיווך באשראי כהגדרתה בסעיף 25ז;" .

תיקון סעיף 5א 2. בסעיף 5א לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא:

"(5) מרשם של בעלי רישיונות להפעלת מערכת לתיווך באשראי;" ;

(2) בסעיף קטן (ב), בפסקה (2), במקום "סעיפים 23, 25ט או 25טז" יבוא

"סעיפים 23, 25ט, 25טז או 25כה".

3. בסעיף 13א(א) לחוק העיקרי, במקום פסקה (16) יבוא:

"(16) יחיד שעיסוקו במתן אשראי באמצעות מערכת לתיווך באשראי

כהגדרתה בסעיף 25ז – לעניין עיסוקו כאמור, ובלבד שאינו בעל רישיון

להפעלת מערכת לתיווך באשראי;" .

4. אחרי סעיף 25טז לחוק העיקרי יבוא:

הוספת פרק ג'3

"פרק ג'3: רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי

הגדרות – פרק ג'3 25ז. בפרק זה -

"היקף פעילות נרחב" - צבר אשראי העולה על 25

מיליון שקלים חדשים או על סכום גבוה

יותר שקבע השר;

"לווה" – יחיד המקבל אשראי ממלווה באמצעות

מערכת לתיווך באשראי;

"לקוח" – מלווה או לווה;

¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 1098; התשע"ז, עמ' 373

"מלווה" – מי שנותן אשראי ללווה באמצעות מערכת לתיווך באשראי, וכן מי שמעביר כספים לבעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי במטרה שיינתנו כאשראי ללווה באמצעות המערכת;

"מערכת חברתית לתיווך באשראי" – מערכת לתיווך באשראי הפועלת רק לעניין עסקאות למתן אשראי שאינן נושאות ריבית, ואשר סכום האשראי הניתן באמצעותה ללווה מסוים, אינו עולה על 100,000 שקלים חדשים בשנה; לעניין זה, "ריבית" – כל תמורה הניתנת בקשר עם אשראי שיש בה משום תוספת לקרן, יהיה כינויה אשר יהיה, למעט -

(1) עמלות לצורך כיסוי הוצאות תפעול, מסוג, בסכום או בשיעור שקבע השר;

(2) החזר הוצאות סבירות שהוצאו בשל פיגור בהחזר האשראי, מסוג, בסכום או בשיעור שקבע השר;

(3) כל סכום המתווסף לקרן עקב תנאי הצמדה לאחד מאלה:

(א) שער החליפין למטבע הישראלי או למטבע אחר שאישר המפקח, שמפרסם בנק ישראל;

(ב) מדד המחירים לצרכן, או מדד אחר שאישר המפקח, שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"מערכת לתיווך באשראי" – מערכת מקוונת הפועלת באמצעות רשת האינטרנט או באמצעים טכנולוגיים אחרים שקבע השר בצו, המשמשת לתיווך בין מלווים ללווים לשם ביצוע עסקאות למתן אשראי ולתפעולן של עסקאות כאמור;

"צבר אשראי" – סך כל חובות הלווים מלווים,
במערכת לתיווך באשראי שמפעיל בעל
רישיון, בתוספת סך כל כספי המלווים
שהועברו לבעל הרישיון וטרם הוקצו
כהלוואות ללווים;

"רישיון בסיסי" – רישיון לעיסוק בהפעלת מערכת
לתיווך באשראי, בהיקף פעילות שאינו
היקף פעילות נרחב;

"רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי",
"רישיון" – רישיון לעסוק בהפעלת מערכת
לתיווך באשראי שניתן לפי פרק זה, בין
שהוא רישיון בסיסי ובין שהוא רישיון
מורחב;

"רישיון מורחב" – רישיון לעיסוק בהפעלת
מערכת לתיווך באשראי, בהיקף פעילות
נרחב.

חובת רישוי 25. יח. (א) לא יעסוק אדם בהפעלת מערכת לתיווך

באשראי אלא אם כן בידו רישיון להפעלת מערכת
לתיווך באשראי, ובהתאם לתנאי הרישיון.

(ב) מי שבידו רישיון כאמור בסעיף קטן (א) לא
יעסוק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי בהיקף
פעילות נרחב אלא אם כן בידו רישיון מורחב.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), מי שבידו
רישיון כאמור בסעיף קטן (א) רשאי לעסוק
בהפעלת מערכת לתיווך באשראי בהיקף פעילות
נרחב, גם אם אין בידו רישיון מורחב, אם הגיש
בקשה לקבלת רישיון מורחב עד תום 30 ימים
מהמועד שבו היקף פעילותו היה להיקף פעילות
נרחב וכל עוד מתקיימים בו שניים אלה:

(1) טרם ניתנה החלטה בבקשתו לקבלת
רישיון מורחב;

(2) היקף פעילותו אינו עולה על פי שניים
מהיקף הפעילות הנרחב המזערי הנדרש
לקבלת רישיון מורחב.

סייגים לחובת רישוי
25יט. (א) חובת הרישוי לפי סעיף 25 לחל לא תחול על אלה:

(1) סולק כהגדרתו בסעיף 36 לחוק הבנקאות (רישוי), וכן תאגיד הנשלט על ידו או תאגיד שהסולק מחזיק ביותר מ-20% מסוג מסוים של אמצעי שליטה בו;

(2) תאגיד בנקאי ותאגיד עזר.

(ב) השר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי, בתקנות, לפטור סוגי גופים נוספים מחובת הרישוי לפי סעיף 25.

סוגי רישיונות 25כ. רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי יכול שיהיה רישיון בסיסי או רישיון מורחב.

תנאים למתן רישיון בסיסי 25כא (א) המפקח רשאי לתת רישיון בסיסי למבקש שמתקיימים לגביו כל אלה:

(1) לעניין מבקש רישיון שהוא יחיד – הוא בגיר, אזרח ישראלי או תושב ישראל, שלא הוכרז פסול דין ולא ניתן לגביו צו כינוס נכסים בהליכי פשיטת רגל, ולעניין מבקש רישיון שהוא תאגיד – הוא התאגד ונרשם בישראל, בית המשפט לא מינה לו כונס נכסים ולא ציווה על פירוקו ואחד לפחות מנושאי המשרה בו הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(2) למבקש הרישיון הון עצמי מזערי כנדרש מבעל רישיון בסיסי, בהתאם להוראות סעיף 37 ולתוספת הראשונה;

(3) מבקש הרישיון, ואם הוא יחיד – גם בעל השפעה בו, לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה מבקש הרישיון אינו ראוי לעסוק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי, וכן לא הוגש נגדו כתב אישום בעבירה כאמור שטרם ניתן בעניינו פסק דין סופי, ולא מתקיימות לדעת המפקח נסיבות אחרות המטילות דופי ביושרו וביושרתו לפי אמות המידה שעליהן הורה לפי סעיף 4(ב); לעניין זה ובלי לגרוע מכלליות האמור –

(א) יראו כל אחת מהעבירות המפורטות בסעיף 15(א)(3)(א) כעבירה שמתקיים בה האמור בפסקה זו, אלא אם כן מצא המפקח כי מתקיימים טעמים מיוחדים הנוגעים לנסיבות ביצוע העבירה ומידת חומרתה, שבשלהם אין מניעה לעיסוק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי;

(ב) "הורשע בעבירה" – לרבות הורשע בעבירה דומה במדינה אחרת;

(4) בנושאי המשרה של מבקש הרישיון מתקיימים התנאים למינוי ולכהונה של נושא משרה בבעל רישיון לפי פרק ה';

(5) לגבי מבקש רישיון שהוא תאגיד – מתקיימים בבעל שליטה ובבעל עניין בו התנאים לקבלת היתר לפי פרק ד'.

(ב) מצא המפקח כי בשל טעמים שבטובת הציבור מבקש הרישיון אינו ראוי לעסוק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי, רשאי הוא שלא לתת רישיון למבקש, אף אם מתקיימים לגביו התנאים שבסעיף קטן (א) ובלבד שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו בפניו או בפני מי שהוא הסמיכו לכך מבין עובדיו, בדרך שהורה.

תנאים למתן רישיון מורחב 25כב. (א) המפקח רשאי לתת רישיון מורחב למבקש שמתקיימים לגביו, נוסף על התנאים האמורים בסעיף 25כא, כל אלה:

(1) מבקש הרישיון התאגד ונרשם בישראל;

(2) למבקש הרישיון הון עצמי מזערי כנדרש מבעל רישיון מורחב, בהתאם להוראות סעיף 37 ולתוספת הראשונה;

(3) מבנה התאגיד עומד בדרישות פרק ה'.

(ב) בבואו להחליט בבקשה למתן רישיון מורחב יביא המפקח בחשבון, בין השאר, שיקולים שבטובת הציבור.

בקשה לרישיון 25כג. על הגשת בקשה לרישיון יחולו הוראות סעיף 17(א) ו- (ב), בשינויים המחויבים.

החלת הוראות לעניין רישיון 25כד. הוראות סעיפים 18 עד 22, ו-24 יחולו לעניין רישיון ובעל רישיון לפי פרק זה, בשינויים המחויבים.

ביטול או התלייה של רישיון 25כה. (א) המפקח רשאי לבטל רישיון או להתלותו בהתקיים האמור בסעיף 23(א)(1) עד (6), בשינויים המחויבים, וכן אם מתקיימים טעמים שבטובת הציבור המצדיקים את ביטול הרישיון או את התלייתו.

(ב) על ביטול או התלייה של רישיון לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 23(ב) עד (ד), בשינויים המחויבים.

- תיקון סעיף 26 5. בסעיף 26(ג) לחוק העיקרי, במקום "25(ב) או 25(ג)" יבוא "25(ב), 25(ג) או 25(ב)".
- הוספת סימן ד' 6. אחרי סעיף 38 לחוק העיקרי יבוא:
- לפרק ו'

"סימן ד': הגבלות מיוחדות על בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי

הגדרות 38ד. בסימן זה, "לווה", "לקוח", "מלווה", "מערכת חברתית לתיווך באשראי" ו-"מערכת לתיווך באשראי"- כהגדרתם בסעיף 25ז.

ניהול הכספים בחשבון נאמנות 38ה. (א) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי ינהל את כספי המלווים המועברים אליו במטרה שיינתנו כאשראי ללווים, ואת הכספים המועברים אליו כחוזר אשראי מאת הלווים, בחשבון נאמנות נפרד לטובת המלווים, אצל גוף מהגופים המפורטים להלן (בסימן זה – חשבון הנאמנות):

(1) תאגיד בנקאי;

(2) בעל רישיון למתן שירותי פיקדון אשראי;

(3) החברה כהגדרתה בחוק הדואר, התשמ"ו-1986,² בנותנה את השירותים הכספיים כהגדרתם באותו חוק מטעם החברה הבת, כמשמעותה בסעיף 88יא לחוק האמור;

(4) גוף אחר שקבע שר האוצר בהסכמת שר המשפטים ובלבד שהוא מפוקח על פי דין.

(ב) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי רשאי לגבות את העמלות בעד השירות שהוא נותן מתוך הכספים המנוהלים בחשבון הנאמנות.

² ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

(ג) המפקח רשאי לתת הוראות לבעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי לעניין ניהול חשבון הנאמנות.

הגבלות לעניין
עיסוק במתן
אשראי

138. (א) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי לא יעסוק במתן אשראי כהגדרתו בסעיף 11א, אלא באישור מאת המפקח ובהתאם לתנאי האישור; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מחובת הרישוי לפי סעיף 12.

(ב) באישור לפי סעיף קטן (א) יקבע המפקח תנאים שמטרתם להבטיח, בין השאר, העדר ניגודי עניינים כמפורט להלן:

(1) ניגוד עניינים בין מתן אשראי מכספי בעל הרישיון לבין מתן אשראי מכספי מלווים אחרים;

(2) ניגוד עניינים בין תפעול עסקאות אשראי שבעל הרישיון הוא צד להן, לבין תפעול עסקאות אשראי אחרות;

(3) ניגוד עניינים בין גביית חובות כלפי בעל הרישיון לבין גביית חובות כלפי מלווים אחרים.

(ג) המפקח רשאי לתת הוראות למניעת ניגודי עניינים כאמור בסעיף קטן (ב) וכן הוראות למניעת ניגוד עניינים בנסיבות שבהן צד קשור לבעל הרישיון, עוסק במתן אשראי; לעניין זה "צד קשור" – מי ששולט בבעל הרישיון וכן כל גוף שנשלט על ידי בעל הרישיון או על ידי השולט בו.

אי גילוי פרטים
מזהים של לקוח

138. (א) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי לא ימסור פרטים מזהים של לקוח ללקוח אחר אלא בהתאם להוראות שנתן המפקח לעניין זה.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לא פרע לווה, במועד, אשראי שנתן לו מלווה באמצעות המערכת לתיווך באשראי, ולא עלה בידי בעל הרישיון לגבות את החוב בהתאם להוראות סעיף 50(בז), רשאי בעל הרישיון למסור למלווה פרטים מזהים של הלווה הדרושים לשם נקיטת הליכים לפי דין לגביית החוב, בהתאם להוראות שנתן המפקח לעניין זה.

(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) רשאי בעל רישיון המפעיל מערכת חברתית לתיווך באשראי למסור למלווה פרטים מזהים של הלווה ולמסור ללווה פרטים מזהים של המלווה, ובלבד שהלווה או המלווה, לפי העניין, הביעו את הסכמתם בכתב להעברת הפרטים המזהים שלהם; המפקח רשאי לתת הוראות לעניין העברת פרטים מזהים לפי סעיף קטן זה.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהוראות כל דין לעניין שמירת סודיות והגנת פרטיות.

7. הוספת כותרת סימן א' לפרק ח' אחרי כותרת פרק ח' לחוק העיקרי יבוא:

"סימן א': שמירה על ענייני לקוחות של נותני שירותים פיננסיים".

8. תיקון סעיף 44 בסעיף 44(ב) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (2) יבוא:

"(2) המפקח אישר כי בנסיבות העניין קיים קשר עסקי סביר בין השירות הפיננסי המבוקש לבין התנאי לקניית נכס או שירות אחר;".

9. תיקון סעיף 50 בסעיף 50 לחוק העיקרי, אחרי "או מבעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי" יבוא "או באמצעות בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי".

10. הוספת סימן ב' לפרק ח' אחרי סעיף 50 לחוק העיקרי יבוא:

"סימן ב': הוראות מיוחדות לשמירה על ענייני לקוחות של בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי

הגדרות 50א. בסימן זה -

"חשבון הנאמנות" – כמשמעותו בסעיף 38ה;

"לווה", "לקוח", "מלווה", "מערכת חברתית לתיווך באשראי" ו-"מערכת לתיווך באשראי"- כהגדרתם בסעיף 25ז.

שמירה על ענייני 50ב. (א) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך המלווים באשראי (בסימן זה – בעל הרישיון) יפעל לטובת המלווים באמונה ובשקידה.

(ב) בעל הרישיון יקבע סולם השוואתי, או מודל אחר שאישר המפקח, להערכת הסיכוי שלווים יעמדו בפירעון האשראי שהם מקבלים (בסעיף זה – מודל להערכת סיכויי הפירעון).

(ג) בעל הרישיון ימסור למלווה, לפני הקצאת כספי המלווה ללווים, מידע שיעור התשואה ובדבר הסיכונים הכרוכים במתן האשראי בהתאם למודל להערכת סיכויי הפירעון שקבע ובהתאם לרמת פיזור האשראי בין הלווים.

(ד) בהקצאת כספי המלווים ללווים, לא יעדיף בעל הרישיון את עניינו של מלווה אחד על פני מלווה אחר בהלוואות דומות; לעניין זה רשאי המפקח לקבוע בהוראות שייתן נסיבות שבהתקיימן לא יראו את בעל הרישיון כמי שהקצה את כספי המלווה תוך העדפת מלווים; בסעיף קטן זה, "הלוואות דומות" - הלוואות הדומות זו לזו במאפיינים מסוג שיורה המפקח, ובכלל זה במטרת הלוואה ובסיכויי פירעונה בהתאם למודל להערכת סיכויי הפירעון שקבע בעל הרישיון.

(ה) כל עוד לא הקצה בעל הרישיון את כל הכספים שהעביר אליו המלווה, ללווים, זכאי המלווה לדרוש מבעל הרישיון להשיב לידיו את הכספים שטרם הוקצו; המפקח רשאי לתת הוראות לעניין השבת הכספים כאמור.

(ו) לא הקצה בעל הרישיון את כל הכספים שהעביר לו המלווה, ללווים, בתוך 15 ימים ממועד העברתם לידיו, ידווח על כך למלווה; המפקח רשאי לתת הוראות לעניין דיווח לפי סעיף קטן זה.

(ז) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי יפעל לגביית החזר האשראי מאת הלווה במועד שנקבע לפירעונו; לא נפרע האשראי במועד ינקוט בעל הרישיון אמצעי גבייה סבירים לפי דין לצורך גביית החוב מאת הלווה; המפקח רשאי לתת הוראות לעניין אמצעי גבייה שעל בעל הרישיון לנקוט לפי סעיף קטן זה.

(ח) המפקח רשאי לתת הוראות לשם שמירה על ענייני המלווים, בין השאר בעניינים המפורטים להלן:

(1) רישום שינהל בעל הרישיון בכל הנוגע לכספים שהועברו אליו בידי מלווה במטרה שיינתנו כשאשראי ללווים ולכספים שהועברו אליו בידי הלווים כהחזרי אשראי לאותו מלווה;

(2) האופן שבו יקצה בעל הרישיון את כספי המלווים, ללווים;

(3) אופן העברת החזרי האשראי שהתקבלו מהלווים, למלווים;

(4) רישום שיעבודים לטובת המלווים, בפנקסים המתנהלים לפי דין;

(5) הבטחת המשך יכולת הגבייה של חובות הלווים כלפי המלווים, בנסיבות שבהן בוטל או הותלה רישיונו של בעל הרישיון או שהפך לחדל פירעון;

(6) רמה מזערית לפיזור האשראי שנותן מלווה מסוים בין לוויים שונים;

(7) הגבלת יכולתו של בעל הרישיון לקבל כספים מאת מלווים בנסיבות שבהן קיים עודף בהיצע האשראי על פני הביקוש לאשראי.

שמירה על ענייני 50ג. (א) בעל רישיון ימסור ללווה, לפני מתן האשראי, מידע בעניינים אלה:

(1) סך כל העלויות שבהן יישא הלווה בקשר עם קבלת האשראי, ובכלל זה שיעורי הריבית והעמלות שאותם יידרש לשלם;

(2) האפשרות למסור את הפרטים המזהים של הלווה למלווה, בנסיבות שבהן הלווה אינו עומד בפירעון האשראי, כאמור בסעיף 38ז(ב).

(ב) המפקח רשאי לתת הוראות לשם שמירה על ענייני הלווים, ובין השאר לקבוע חובות דיווח שיחולו על בעל הרישיון בכל הנוגע להחזרי האשראי בידי הלווים.

חובת פרסום באתר 150ד. בעל הרישיון יפרסם באתר האינטרנט שלו, האינטרנט של בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי

(1) דרכי פעולת המערכת לתיווך באשראי; המפקח רשאי לתת הוראות לעניין הפרטים שייכללו בפרסום לפי פסקה זו;

(2) העמלות שגובה בעל הרישיון מהלווים ומהמלווים;

(3) המודל להערכת סיכויי הפירעון שקבע בעל הרישיון;

(4) שיעור האשראי של כלל הלווים באמצעות המערכת לתיווך באשראי, שלא נפרע, וכן שיעור האשראי שלא נפרע כאמור ביחס ללווים בכל אחת מרמות הדירוג במודל להערכת סיכויי הפירעון, ככל שנקבעו רמות דירוג כאמור;

(5) שיעור התשואה על מתן האשראי באמצעות המערכת לתיווך באשראי; המפקח ייתן הוראות בדבר אופן חישוב שיעור התשואה לעניין פסקה זו.

הוראות מיוחדות 50ה. (א) על אף הוראות 50ב(ב) בעל רישיון הפועל לעניין מערכת
 באמצעות מערכת חברתית לתיווך באשראי, אינו
 חייב לקבוע מודל להערכת סיכויי הפירעון כאמור
 באשראי
 באותו סעיף.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לפטור בעל רישיון מהחובה למסור למלווה מידע בדבר הסיכונים הכרוכים במתן האשראי לפי סעיף 50ב(ג) ומהחובה לפרסם באתר האינטרנט שלו את שיעור האשראי של כלל הלווים, שלא נפרע, לפי סעיף 50ד(4)."

11. לפני סעיף 51 לחוק העיקרי יבוא:
 הוספת כותרת
 סימן ג' לפרק ח'

"סימן ג': בירור תלונות הציבור".

12. בסעיף 71 לחוק העיקרי -
 תיקון סעיף 71

(1) בהגדרה "הסכום הבסיסי", בפסקה (1), אחרי פסקת משנה (ד) יבוא:

"(ה) לגבי בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי -

(1) אם צבר האשראי שלו אינו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים - 50,000 שקלים חדשים;

(2) אם צבר האשראי שלו עולה על 100 מיליון שקלים חדשים - 200,000 שקלים חדשים;"

(2) בהגדרה "נותן שירותים פיננסיים", במקום "סעיפים 25ח או 25טו" יבוא "25ח, 25טו או 25כד".

13. בסעיף 72 לחוק העיקרי -
 תיקון סעיף 72

(1) בסעיף קטן (א), אחרי פסקה (ב1) יבוא:

"(ג1) מי שעסק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי בלא רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי, בניגוד להוראות סעיף 25ח;"

(2) בסעיף קטן (ב) -

(א) בפסקה (2), במקום "25ב(א) או 25יא" יבוא "25ב(א), 25יא או 25יח";

(ב) בפסקה (3), במקום "סעיפים 25ח או 25טו" יבוא "סעיפים 25ח, 25טו או 25כד";

(ג) בפסקה (4), במקום "סעיפים 25ח או 25טו" יבוא "סעיפים 25ח, 25טו או 25כד";

(ד) אחרי פסקה (17ג) יבוא:

"(17ד) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שלא ניהל כספים בחשבון נאמנות, בניגוד להוראות סעיף 38ה(א);

(17ה) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שפעל בניגוד להוראות המפקח לעניין ניהול חשבון נאמנות, שניתנו בהתאם להוראות סעיף 38ה(ג);

(17ו) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שפעל בניגוד עניינים בניגוד לתנאים שקבע המפקח או להוראות שנתן לפי סעיף 38(ב) או (ג);

(17ז) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שהעביר פרטים מזהים של לקוח ללקוח אחר, בניגוד להוראות לפי סעיף 38ז;";

(ה) בפסקה (30) במקום "בעל רישיון למתן אשראי או בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי" יבוא "בעל רישיון למתן אשראי, בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי או בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי", ובמקום "למי שקיבל ממנו הלוואה" יבוא "למי שקיבל ממנו או באמצעותו, הלוואה";

(ו) אחרי פסקה (30) יבוא:

"(30א) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שלא מסר למלווה מידע בדבר הסיכונים הכרוכים במתן האשראי, בניגוד להוראות סעיף 50ב(ג);

(30ב) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שלא השיב לידי המלווה את הכספים שדרש, בניגוד להוראות לפי סעיף 50ב(ה);

(30ג) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שלא דיווח למלווה על אי הקצאת כל הכספים שהעביר לו המלווה, ללווים, בניגוד להוראות לפי סעיף 50ב(ו);

(ד30) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שלא פעל לגביית החזר האשראי מאת הלווה במועד הקבוע לפירעונו, בניגוד להוראות סעיף 50ב(ז), או שלא הפעיל אמצעי גבייה סבירים לצורך גביית החוב מאת המלווה, בניגוד להוראות לפי הסעיף האמור;

(ה30) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שהפר הוראה מההוראות שנתן המפקח לפי סעיף 50ב(ט);

(ו30) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שלא מסר ללווה מידע בהתאם להוראות סעיף 50ג(א);

(ז30) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שהפר הוראה מההוראות שנתן המפקח לפי סעיף 50ג(ב);

(ח30) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שלא פרסם באתר האינטרנט שלו את הפרטים המנויים בסעיף 50ד; "

(3) בסעיף קטן (ג) -

(א) בפסקה (1), במקום "סעיף 12(ב) או (ג) או סעיף 25ב(ב) או (ג)", יבוא "סעיף 12(ב) או (ג), סעיף 25ב(ב) או (ג) או סעיף 25ח(ב) או (ג)";

(ב) בפסקה (2), במקום "סעיפים 25ח או 25ט" יבוא "סעיפים 25ח, 25ט או 25כד";

(ג) אחרי פסקה (3) יבוא:

"(3א) בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי שעסק במתן אשראי בלא אישור מאת המפקח, בניגוד להוראות סעיף 138א); "

תיקון סעיף 94 14. בסעיף 94א) לחוק העיקרי-

(1) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(ג1) מי שעסק בהפעלת מערכת לתיווך באשראי בלא רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי, בניגוד להוראות סעיף 25ח(א); "

(2) בפסקה (2), במקום "סעיף 12(ב) או (ג) או סעיף 25ב(ב) או (ג)" יבוא "סעיף 12(ב) או (ג), סעיף 25ב(ב) או (ג) או סעיף 25ח(ב) או (ג)".

תיקון סעיף 97 15. בסעיף 97(2) לחוק העיקרי, במקום "מבעלי הרישיונות למתן אשראי או מבעלי הרישיונות למתן שירותי פיקדון ואשראי" יבוא "מבעלי הרישיונות למתן אשראי, מבעלי הרישיונות למתן שירותי פיקדון ואשראי או מבעלי הרישיונות להפעלת מערכת לתיווך באשראי".

- תיקון סעיף 114 16. בסעיף 114(ב) לחוק העיקרי, אחרי "מי שעיסוקו במתן שירות בנכס פיננסי" יבוא "או מי שעיסוקו בהפעלת מערכת לתיווך באשראי".
- תיקון סעיף 115 17. בסעיף 115 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (א), בהגדרה "עוסק ותיק", בפסקה (2) בסופה יבוא "או בהפעלת מערכת לתיווך באשראי";

(2) בסעיף קטן (א1), ברישא, במקום "סעיפים 12 ו-25יא" יבוא "סעיפים 12, 25יא ו-25יח", ובמקום "בקשה לקבלת רישיון למתן שירות בנכס פיננסי, או בקשה לקבלת רישיון הנפקה לפי סעיפים 17 או 25יד" יבוא "בקשה לקבלת רישיון למתן שירות בנכס פיננסי, בקשה לקבלת רישיון הנפקה או בקשה לקבלת רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי לפי סעיפים 17, 25 או 25כג".

- הוספת סעיף 113 ו 18. אחרי סעיף 113 לחוק העיקרי יבוא:

תיקון חוק הסדרת 113. בחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-
הלוואות חוץ 1993³ -
בנקאיות

(1) בסעיף 1 -

(א) לפני ההגדרה "לווה" יבוא:

"חוק הפיקוח על שירותים

פיננסיים מוסדרים" -

חוק הפיקוח על

שירותים פיננסיים

(שירותים פיננסיים

מוסדרים), התשע"ו-

2016";

(ב) בהגדרה "מלווה", בסופה

יבוא "וכן מי שעוסק בהפעלת

מערכת לתיווך באשראי כהגדרתה

בסעיף 25יז לחוק הפיקוח על

שירותים פיננסיים מוסדרים";

(2) בסעיף 15 בסופו יבוא:

³ ס"ח התשנ"ג, עמ' 174; התשי"ס, עמ' 258.

"(ד) הוראות סעיפים 2 עד 7 לא יחולו על מלווה הנותן הלוואה באמצעות בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי כהגדרתו בסעיף 25 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים."

תיקון התוספת הראשונה
19. בתוספת הראשונה לחוק העיקרי -

(1) בפסקה (1), אחרי פסקת משנה (ג) יבוא:

"(ד) לעניין בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי – 100,000 שקלים חדשים;"

(2) בפסקה (2), אחרי פסקת משנה (ג) יבוא:

"(ד) לעניין בעל רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי – 100,000 שקלים חדשים;"